

Ett annorlunda patientfall från www.spedra.se

I tidskriften *Annals of Internal Medicine* Vol 103, Nr 5 från 1985 publicerades ett patientfall under rubriken **”Transdermal Nitrate, Penile Erection, and Spousal Headache”**. En patient behandlad vid ett Veteran’s Administration sjukhus i Decatur, Georgia vittnar om uppfinningsriktighet hos en hjärtkärlsjuk man med en önskan om att återfå förmågan till erektion.

Mannen, 53 år gammal, hade haft kranskärlssjukdom i 15 år. Efter en myokardinfarkt, 2,5 år tidigare, utfördes en by-pass graft operation av ett större kranskärl. Kvarvarande ischemiska smärtor föranledde att fler ingrepp fick utföras samt att läkemedelsbehandlingen optimerades. Mannen förskrevs bland annat med 10 mg transdermala nitratplåster som skulle appliceras var 12:e timme.

Patienten som plågades av huvudvärk från nitratplåstren upptäckte att huvudvärken avtog om han applicerade plåstret på benet, i stället för på sidan av bröstkorgen, som hade ordinerats. För att testa om hans egen teori om att avstånd till hjärtat och hudens tjocklek kunde spela roll för huvudvärken, gned han in sin penis med ett plåster som hade använts i 12 timmar.

Inom fem minuter hade mannen en semi-rigid erektion och kände sig sexuellt upphetsad, varpå samlag med hans fru ägde rum. Efter samlaget undrade frun över varför hon hade den värsta huvudvärk hon någonsin hade upplevt. Mannen berättade stolt om sitt lyckade experiment men frun var inte lika imponerad och avrådde bestämt från fler experiment med plåster på penis.

Mannen lät sig inte övertygas av sin hustru och upprepade experimentet några dagar senare, med ett plåster som hade suttit på huden i 24 timmar. Resultatet blev likartat men enligt egen utsaga var erektionen 5-10% mindre omfattande, jämfört med tidigare. Mannen avstod dock från samlag den här gången.

Patientfallets författare, Dr David Talley och Dr Sylvia Crawley, anger att exemplet visade på två tidigare obeskrivna aspekter med transdermala nitratplåster: deras förmåga att orsaka vasodilatation resulterande i erektion och deras förmåga att absorberas via vaginal slemhinna. De avslutar med att konstatera: *”The authors personally doubt that further research in this area will be done.”*

Kommentar:

Det skulle visa sig att de två kollegorna vid medicinkliniken på VA-sjukhuset i Decatur skulle få fel i sin profetia. Några år in på 1990-talet utfördes de första försöken med sildenafil i människa. En observant sjuksköterska var först om att se sambandet mellan det läkemedel som var avsett för dilatera kranskärl och oväntade bieffekter.